

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र
या आठवड्यातील हवामान अंदाज
गुरुवार(०९/११/२०२३) – बुधवार (१५/११/२०२३)
फळ छाटणी :- १५ सप्टेंबर २०२३

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	ढगांचे आच्छादन	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास) किमान-कमाल	सापेक्ष आर्द्रता %	
	किमान	कमाल				किमान	कमाल
नाशिक	17-19	33-35	नाशिक, दिंडोरी, ओझर, पालखेड, पिंपळगाव बसवंत, कळवण- गुरु-रिमझिम पाऊस. वणी, लोणी -गुरु-बुध -पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	10-12	10-12	27-29
पुणे	19-20	31-32	पुणे,फुरसुंगी, लोणी काळभोर, उरुळी कांचन, पाटस, यवत, नारायणगाव- गुरु- रिमझिम पाऊस. बारामती- शनी, बुध - रिमझिम पाऊस इंदापूर - गुरु-बुध -पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	08-13	28-37	49-64
सोलापूर	19-20	31-33	सोलापूर- गुरु, शुक्र, मंगळ, बुध - रिमझिम पाऊस. लातूर, औसा, वैराग, बारशी- गुरु, शुक्र- रिमझिम पाऊस तुळजापूर, नात्रज, पंढरपूर- गुरु-बुध -पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	13-16	28-45	53-73
सांगली	20-22	31-32	शिरगुप्पी, पळशी, मिरज -गुरु, शुक्र, शनी- रिमझिम पाऊस. शेटफळ, वाळवा, पलूस, कवठे- गुरु, शुक्र- रिमझिम पाऊस खानापूर विटा, - गुरु-बुध -पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	09-18	34-47	62-85
विजयपुरा	18-20	25-32	विजयपुरा, चडचन, तिकोटा आणि तेलसंग- -गुरु, शुक्र, शनी- रिमझिम पाऊस	स्वच्छ ते ढगाळ	12-18	35-69	68-82
हैदराबाद	20-21	30-31	हैदराबाद, मेडचल, जहिराबाद- गुरु, शुक्र- रिमझिम पाऊस	स्वच्छ ते ढगाळ	08-10	34-53	62-85
सातारा	19-20	31-32	सातारा, खटाव- - गुरु, शुक्र, मंगळ, बुध - रिमझिम पाऊस फलटण - शनी, बुध - रिमझिम पाऊस	स्वच्छ ते ढगाळ	07-12	36-46	58-84

अहमदनगर	17-18	32-33	राहाता, कोपरगाव, संगमनेर, अकोले- गुरु, शुक्र- रिमझिम पाऊस कर्जत- - गुरु- रिमझिम पाऊस. अहमदनगर, श्रीगोंदा, जामखेड- गुरु-बुध -पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	11-14	25-35	49-67
जालना	16-17	31-33	अंबड, जालना, घनसावंगी, मंठा, जाफ्राबाद - गुरु-बुध -पाऊस नाही.	स्वच्छ	08-10	24-35	45-57
बुलडाणा	16-18	33-34	चिखली- गुरु- रिमझिम पाऊस. बुलडाणा, सिंदखेडराजा, डी.राजा- गुरु-बुध -पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	08-11	24-31	41-48
कोल्हापूर	22-23	30-33	कागल, करवीर, गगन-बावडा- गुरु, शुक्र शनी, बुध - रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	05-10	45-65	66-91
बंगळूरु ग्रामीण	18-21	27-29	आणेकल, दोड्डबल्लापुर, बेंगळूरु- पूर्व, बेंगळूरु-उत्तर, बेंगळूरु-दक्षिण - गुरु- रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	08-16	49-64	83-94
बेलागावी	21-22	27-30	बेलागावी, गोकाक- गुरु, शुक्र- रिमझिम पाऊस चिकोडी, अथणी - गुरु, शुक्र, शनी, - रिमझिम ते हलका पाऊस	स्वच्छ ते ढगाळ	06-14	48-71	82-97
बिदर	20-21	31-32	बसवकल्याण, हुमनाबाद गुरु, शुक्र- रिमझिम पाऊस बिदर- गुरु- रिमझिम पाऊस	स्वच्छ ते ढगाळ	09-11	33-49	55-85
बागलकोट	18-20	27-31	हंगुंड, बागलकोट, जमखंडी, मुधोळ- गुरु, शुक्र, शनी, - रिमझिम ते हलका पाऊस	स्वच्छ ते ढगाळ	12-17	35-51	72-84

टीप: वरीलहवामानमाहितीखालीलसंकेतस्थळांवरदिलेल्याहवामानअंदाजाचासारांशआहे

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

<https://imdagrmet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php>

<https://www.timeanddate.com/weather/india>

भाकृअनुप-राष्ट्रीयद्राक्षसंशोधनकेंद्रअचूकतेचादावाकरतनाही.

II. पाणी व्यवस्थापन

a. फळ छाटणी नंतरचे दिवस: 55

b. अपेक्षित पॅन बाष्पीभवन: 3-6.5 mm

1. बऱ्याच द्राक्ष उत्पादक भागात पाऊस पडणे अपेक्षित आहे. जर माती वाफसा (क्षेत्र क्षमता) स्थितीत असेल तर द्राक्षबागेला पाणी देऊ नये.
2. अंकुर वाढीच्या अवस्थेमध्ये (फळ छाटणीचा हंगाम), ठिबकद्वारे **5100-10200** लि./एकर/दिवसाने सर्व द्राक्ष उगवणाऱ्या प्रदेशांना पाणी द्यावे. आवश्यकतेपेक्षा जास्त वाढ झाल्यास, सिंचन पाणी अर्धा ते **2600** - ५१०० लि./एकर कमी करावे आणि तरीही वाढ जास्त असल्यास, वाढ नियंत्रणात येईपर्यंत सिंचन थांबवावे आणि नंतर सिंचन सुरू करावे.
3. बंधारे ओले ठेवण्यासाठी मलचिंगगचा सराव करावा. यामुळे बांधाच्या पृष्ठभागावरील ओलाव्याचे बाष्पीभवन झाल्यामुळे रूट झोनमध्ये तयार होणारी क्षारता कमी होईल.
4. फुलोऱ्यापासून फळधारणेपर्यंत, ठिबकद्वारे **3400** लिटर/एकर/दिवसापर्यंत सिंचन करावे. वाढ नियंत्रित करणे आवश्यक आहे.
5. मणी विकासाच्या अवस्थेत, सर्व द्राक्ष उत्पादक प्रदेशांसाठी **5100-10200** लिटर /एकर/दिवस ठिबकद्वारे सिंचन करावे.

पोषक व्यवस्थापन

शूट वाढ अवस्था

1. जर सेंद्रिय खतांचा वापर केला जात असेल तर कार्बन आणि नायट्रोजन (**C:N**) चे प्रमाण तपासावे. नायट्रोजन सोडण्याचे प्रमाण कमी करावे, त्यामुळे वाढ वाढण्याची शक्यता आहे. वेलीच्या वाढीवर आधारित नायट्रोजनचा वापर ठेवावा.
2. माती परीक्षण मूल्यावर आधारित, अंकुर वाढीच्या अवस्थेत या आठवड्यात युरिया **15** किलो/एकर दोन भागांमध्ये टाकावा. जर माती चुनखडीयुक्त असेल तर या आठवड्यात युरियाऐवजी अमोनियम सल्फेट **25** किलो / एकर तीन भागांमध्ये द्यावा. पिकाच्या जोमावर अवलंबून नत्र वापराचे नियमन करावे.
3. सॉडिसिटीची समस्या असल्यास, या आठवड्यात **10** किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश प्रति एकर **2** भागांमध्ये टाकावा.
4. जोपर्यंत पाने पूर्णपणे विकसित होत नाहीत तोपर्यंत कोणत्याही पर्णसंभारासाठी पोषक तत्वांचा वापर करू नये. त्यामुळे फवारणीचा अपव्यय होईल.
5. पानांच्या सहाय्याने लावावयाच्या पोषक घटकांचे प्रमाण, च्या आकारावर अवलंबून असते.
6. जर पीक **5** पाने ते बहर येण्यापूर्वीच्या अवस्थेत असेल, तर माती परीक्षण मूल्यावर आधारित झिंक सल्फेट आणि फेरस सल्फेट **15** किलो / एकर वापरावाबोरॉनचा वापर जर माती परीक्षण मूल्य कमी असल्याचे दर्शवित

असेल आणि सिंचनाच्या पाण्यात बोरॉन नसेल तरच केला पाहिजे. जर खरड छाटणी करताना, पेटीओल चाचणीमध्ये बोरॉनची कमतरता असल्याचे सांगितले तर माती परीक्षण मूल्यानुसार **1.5** किलो ते **5** किलो बोरॉन द्यावा एका वेळी एक किलो बोरॉन टाकावा.

7. पीक **5** पाने ते बहरण्यापूर्वीच्या अवस्थेत असल्यास **10** किलो मॅग्नेशियम सल्फेट प्रति एकर द्यावे.

8. माती चुनखडीयुक्त असल्यास, सल्फेट ऑफ पोटॅश आणि मॅग्नेशियम सल्फेट **2-3** ग्रॅम/लि ची फवारणी पानांच्या वयानुसार फुलण्याच्या पूर्व अवस्थेत करावी.

फुलोरा ते सेटिंग अवस्था:

1. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) च्या समस्या टाळण्यासाठी फुले येण्याच्या अवस्थेपर्यंत नत्रावर आधारित कोणतेही खत घालू नये.

2. या आठवड्यात **3-4** किलो फॉस्फोरिक ऍसिड दोन ते तीन भागांमध्ये टाकावा. लक्षात ठेवा की सिंचनाच्या पाण्याचा सामू **6.0** च्या जवळ असावा. किंवा सुरुवातीच्या खताची मात्रा म्हणून एसएसपी **125** किलो/एकर लागू करावा. फॉस्फरसचे निर्धारण कमी करण्यासाठी एसएसपी शेणखत/कंपोस्टमध्ये मिसळावे.

3. देठ परिक्षण चाचणी: **70%** कॅपफॉल अवस्थेवर, देठ नमुने पोषण परिक्षण साठी घेतले पाहिजेत. नमुन्यासाठी गुच्छाच्या विरुद्ध असलेली पाने घ्यावीत.

मणी वाढीची अवस्था:

1. मणी सेट केल्यानंतर, सुरुवातीला **2** किलो फॉस्फोरिक ऍसिड आणि त्यानंतर **5** किलो **12-61-0**/एकर वापरावा.

2. मणी चा आकार **2-4** मिमी असल्यास, **2** ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / कॅल्शियम नायट्रेट प्रति लिटर फवारणी करावी. चांगल्या शोषणासाठी जिबेरलिक ऍसिड ची (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करावी.

3. जर मणी चा आकार **5-8** मिमी असेल तर **2** ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / कॅल्शियम नायट्रेट प्रति लिटर फवारणी करावी. चांगल्या शोषणासाठी जिबेरलिक ऍसिड ची (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करावी.

4. **6-8** मिमी मणी च्या आकारानंतर, अमोनियम सल्फेट **25** किलो /एकरच्या स्वरूपात **4** भागांमध्ये चुनखडीयुक्त जमिनीत आणि युरिया **15** किलो /एकर इतर जमिनीत **3** भागांमध्ये नायट्रोजनचा वापर सुरू करावा. पुढील दोन आठवडे **3-4** भागांमध्ये सल्फेट ऑफ पोटॅश किंवा **0-0-50 25** किलो / एकरसह द्यावा.

III. कॅनोपी व्यवस्थापन

द्राक्षबागेत या आठवड्यात केल्या जाणाऱ्या उपाययोजना

कालपासून सांगली जिल्ह्यात मध्यम ते मुसळधार पावसामुळे हवामान पूर्णपणे बदलले. वेगवेगळ्या वाढीच्या टप्प्यात असलेल्या द्राक्षबागेला वेगळ्या पद्धतीने समस्येचा सामना करावा लागू शकतो. माहिती खाली दिली आहे.

1) छाटणी ते अंकुर फुटण्याची अवस्था:

या अवस्थेत अतिवृष्टी झालेल्या द्राक्षबागेत भरावाचा प्रश्न निर्माण होऊ शकतो. त्यामुळे पोटॅशचा जमिनीत वापर आणि 6BA @ 10 पीपीएम फवारणी केल्यास परिस्थिती नियंत्रणात राहण्यास मदत होईल.

2) द्राक्षबागा मोहोरपूर्व अवस्थेत:

या द्राक्षबागेत सध्या पाऊस पडत असल्याने घड कुजणे आणि बुरशीच्या संसर्गाची समस्या गंभीर बनू शकते. त्यामुळे, भार नसलेला अतिरिक्त अंकुर ताबडतोब काढून टाकल्यास छतातील सापेक्ष आर्द्रता कमी होण्यास मदत होईल. अंकुर काढून टाकल्यानंतर लगेच, पुढील संसर्ग टाळण्यासाठी तांबे आधारित बुरशीनाशकाची फवारणी केली जाऊ शकते. झिंक, बोरॉन आणि पोटॅशियमची फवारणी केल्यास वेल मजबूत होईल. सततच्या पावसाच्या परिस्थितीत जी ए ३ फवारणीला विलंब होऊ शकतो.

3) द्राक्षबागा फुलोरापूर्वीच्या अवस्थेपासून ते फुलांच्या अवस्थेपर्यंत:

जी ए ३ चा दुसरा अनुप्रयोग फक्त स्वच्छ हवामानातच दिला जाऊ शकतो. २ ते ३ बेसल पान काढून टाकल्यास चांगले वायुवीजन आणि बुरशीनाशकाचा आच्छादन मिळण्यास मदत होईल. पाऊस पडल्यानंतर लगेच, द्राक्षबागेला भुरी रोगाचा संसर्ग होऊ शकतो. म्हणून, ट्रायकोडर्माची फॉलीअर स्प्रेद्वारे फवारणी आणि ठिबकद्वारे ड्रॅचिंगमुळे रोगप्रतिबंधक होण्यास मदत होऊ शकते.

IV. रोग व्यवस्थापन

फळ छाटणीनंतरचे दिवस	रोगांचाधोका			
	केवडा	भुरी	बुरशीजन्यकरपा	इतर
55	मध्यम	कमी	मध्यम	जीवाणू करपा- कमी. तांबेरा-नाही

सांगली भागात काही ठिकाणी तुरळक पावसामुळे हलक्या बुरशीचा हल्ला होऊ शकतो. डाउनी साठी अमिसलब्रोम @ ०.३७५ ग्रॅम/लि + मॅन्कोझेब सारख्या प्रणालीगत बुरशीनाशकांचा बुरशी नियंत्रण वापर ७५ डब्लू पी @ २ ग्रॅम/लि (टॅक-मिक्स) किंवा डायमिथोमॉर्फ @ १ ग्रॅम/लि + मॅन्कोझेब ७५ डब्लू पी @ 2g/L(टॅक-मिक्स) किंवा इप्रोव्हॅलिकार्ब+प्रॉपिनेब @ २.२५ ग्रॅम/लि किंवा मॅन्डीप्रोपॅमिड @ ०.८ ग्रॅम/लि केले जाऊ शकते. प्रथम पाने कोरडे करण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे आणि नंतर बुरशीनाशकांचा वापर केला जाऊ शकतो. नाशिकच्या काही भागात दव पडलेला आहे सकाळच्या वेळेस, मॅन्कोझेब @ ३-५ किलो/एकर धुरळणी केली जाऊ शकते. 35-40 दिवसात एक पीक हेक्साकोनाझोल किंवा डायफेनोकोनॅझोल @ १ मिलि/लि ची एक फवारणी केली जाऊ शकते. ज्या भागात तापमानात अचानक घटेल त्या भागांमध्ये पावडर बुरशी दिसू शकते आणि सल्फर @ २-२.५ ग्रॅम/लि वापरतात एल दिले जाऊ शकते.

V. कीड आणि लाल कोळी व्यवस्थापन

फळ छाटणी वाढीच्या अवस्था: प्रारंभिक सक्रिय वाढ

1. थोड्या प्रमाणात तुडतुड्यांचा प्रादुर्भाव दिसू शकतो. बागेबाहेर प्रकाश सापळे बसवा. फवारणीतुन लॅम्बडासायहॅलोथ्रिन 4.9 सीएस @ 200 मिली प्रति एकर किंवा इमिडाक्लोप्रिड 17.8 एसएल @ 160 मिली प्रति एकर किंवा फिप्रोनिल 80 डब्ल्यूजी @ 25 ग्रॅम प्रति एकर या कीटकनाशकांची फवारणी प्रभावी ठरते. फवारणी करतांना काळजी घ्यावी फवारणी रात्रीच्या वेळी करावी आणि कीटकनाशक फवारण्यांचे चांगले परिणाम मिळण्यासाठी ट्रॅक्टरच्या मागे पांढरा दिवा लावा आणि फवारणीदरम्यान चालू ठेवा.

2. या काळात उड्याचा प्रादुर्भाव जास्त असू शकतो. उड्या व्यवस्थापनासाठी, द्राक्षबागेच्या आतील आणि आजूबाजूला असलेले तण काढून टाका. आंतरपंक्तीच्या जागेत मशागत केली जाऊ शकते. लॅम्बडा सायहॅलोथ्रिन 4.9 सीएस @ 200 मिली प्रति एकर किंवा इमिडाक्लोप्रिड 17.8 एसएल @ 160 मिली प्रति एकर किंवा फिप्रोनिल 80 डब्ल्यूजी @ 25 ग्रॅम प्रति एकर किंवा स्पिनोसॅड 45 एससी @ 100 मिली प्रति एकर या प्रमाणे फवारणी करावी. फवारणी शक्यतो रात्री करावी.

3. सांगली, सोलापूर, नाशिक, पुणे, विजापूर द्राक्ष क्षेत्रामध्ये खोडकीडच्या नवीन प्रजातींचा (लालरंगाच्या अळ्या) प्रादुर्भाव सालीखाली दिसून येतो. या अळीच्या नियंत्रणासाठी सैल साल काढून आणि एंटोमोजिनस बुरशी, मेटारायझियम @ ३-५ मिली/ली. पाणी याने मुख्यतः ओलांडे व खोड (1.5 लिटर प्रति झाड पाणी) वापरून चांगले धुवून घ्यावेत.

